

בבית המשפט העליון

בש"פ 8392/22

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקשים: 1. רועי חיון
2. לי חיון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בתע"ח 20990-10-22 מיום 10.11.2022 שניתנה על ידי כב' השופט ש' מלמד

בשם המבקשים: עו"ד יניב ואקי; עו"ד רונן רוזנבלום

בשם המשיבה: עו"ד מוחמד סראחנה

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופט ש' מלמד) בע"ח 20990-10-22 מיום 10.11.2022 במסגרתה הוחלט על המשך החזקת המשיבה ברכוש התפוס של המבקשים.

רקע והשתלשלות האירועים

2. המבקש 1 הוא אחד החשודים המרכזיים בפרשה שעניינה הלבנת הון. המבקשת 2 היא רעייתו (המבקש 1 והמבקשת 2 יכוננו יחדיו להלן: המבקשים). החקירה בעניין הלבנת ההון הפכה ביום 10.8.2021 לגלויה, ובמסגרתה, ומכוח צווים שהוצאו בסמוך לפני כן, נתפס רכושם של המבקשים ובכלל זה חשבונות בנק, נכסי נדל"ן, בית המגורים של המבקשים, מכוניות ועוד (להלן: התפוסים). ביום 12.8.2021 הגישו המבקשים לבית משפט השלום בתל אביב בקשה לשחרור התפוסים. בקשה זו נדחתה וערר שהגישו המבקשים על החלטה זו נדחה גם הוא.

3. ביום 7.2.2022 הגישה המשיבה לבית משפט השלום בתל אביב בקשה ראשונה להארכת החזקה בתפוסים לפי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: פקודת סדר הדין הפלילי, והבקשה הראשונה בהתאמה). בית המשפט (כב' השופט ש' בקר) קיים דיונים בבקשה הראשונה בימים 3.4.2022, 13.4.2022, 1.5.2022, 30.6.2022 ו- 4.7.2022. ביום 25.7.2022, משלא התקבלה החלטה בבקשה הראשונה, הגישה המשיבה בקשה להארכת מועד החזקת התפוסים עד להחלטה אחרת. עוד באותו היום קבע בית המשפט כי החלטה בבקשה הראשונה תינתן בהקדם, וכי החזקת התפוסים תוארך עד למתן החלטה זאת.

4. בהחלטתו מיום 31.7.2022 הורה בית המשפט על שחרור כלל התפוסים לידי המבקשים, למעט בית המגורים של המבקשים ורכביהם. בית המשפט קבע כי החלטה זו תכנס לתוקף ביום 3.8.2022 והציע לצדדים להסכים כי ההחלטה תעמוד בתוקף עד ליום 31.12.2022.

5. ביום 2.8.2022 הגישה המשיבה בקשה לדחייה בת שבוע של מועד כניסת ההחלטה לתוקף, וזאת לשם שקילת הגשת ערר, ויחד עם זאת ביקשה כי תוארך החזקה בתפוסים עד למועד האמור. בית המשפט (כב' השופטת י' פרוטסקי) הורה על הארכת החזקה בתפוסים עד החלטה אחרת. ביום 4.8.2022 הגישה המשיבה ערר על החלטת בית המשפט, וביום 8.8.2022 הגישו המבקשים ערר שכנגד.

6. בהחלטתו בעררים מיום 14.8.2022 הורה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ש' יעקובוביץ) על החזרת הדיון לבית משפט השלום, על מנת שזה יכריע בשאלת "פוטנציאל החילוט". עוד קבע בית המשפט המחוזי כי בית משפט השלום יכריע גם בבקשה להארכת משך החזקה בתפוסים "בהקדם האפשרי, בשים לב למועד הגשת הבקשה (פברואר 2022) ומועד מתן החלטתו בבקשה (31.7.2022)". לבסוף, קבע בית המשפט המחוזי כי עד למתן ההחלטה לא ישוחררו התפוסים שנתפסו בתפיסה ראשונית.

בהתאם, בימים 6.9.2022 ו-18.9.2022 התקיימו דיונים בבית משפט השלום. ביום 18.9.2022 הגישו המבקשים לבית משפט השלום בקשה לשחרור התפוסים, וזאת בטענה שהמשיבה לא הגישה בקשה חדשה להארכת החזקה בתפוסים, ולכן תוקף החזקה בהם פקע לכל המאוחר ביום 6.8.2022, ומאז אותו היום התפוסים מוחזקים שלא כדין ובחוסר סמכות, ולכן יש לשחררם לאלתר. בבקשה זו לא התקבלה החלטה.

7. ביום 30.9.2022 נתן בית משפט השלום החלטה משלימה להחלטתו מיום 31.7.2022, במסגרתה הורה לשחרר את כלל התפוסים למעט בית המגורים של המבקשים. בית המשפט קבע כי החלטתו תכנס לתוקף ביום 20.10.2022 ותהיה תקפה עד ליום 1.12.2022.

8. ביום 18.10.2022 הגישה המשיבה ערר על החלטה זו, וביום 19.10.2022 הגישו המבקשים ערר שכנגד. ביום 10.11.2022 קיבל בית המשפט המחוזי (השופט ש' מלמד) את ערר המשיבה ודחה את ערר המבקשים, וקבע שכלל התפוסים שנתפסו בתפיסה הראשונית לא ישוחררו לידי המבקשים. בית המשפט קבע כי מבחינה פורמלית הגישה המשיבה בקשה חדשה להמשך החזקה בתפוסים עובר ליום 6.8.2022, וזאת משום שביום 2.8.2022 הגישה המשטרה בקשה להארכת ההחזקה בזמן קצוב, ובית המשפט האריך את ההחזקה עד לבקשה אחרת. מבחינה מהותית קבע בית המשפט כי לא ניתן לטעון שהתפוסים היו בסטטוס משפטי של תפיסה שאינה חוקית, וזאת משום שהיו החלטות רציפות אשר הורו על המשך התפיסה עד להחלטה אחרת, ובשום שלב לא הייתה תפיסה שלא תחת הוראה שיפוטית.

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

טענות המבקשים

9. בבקשת רשות הערר עותרים המבקשים לביטול החלטת בית המשפט המחוזי מיום 10.11.2022 ולשחרור כלל התפוסים המוחזקים אצל המשיבה.

המבקשים טוענים כי עניינם עולה בגדר מקרה מיוחד המעלה שאלות בעלות חשיבות משפטית או ציבורית נכבדה החורג מהאינטרס הפרטי שלהם, וזאת משום שלטענתם כן יש צורך בהכרעה של הערכאה העליונה כדי להבטיח שמקרים דומים לא יישנו. בנוסף, המבקשים טוענים כי מתקיימות בעניינם נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות מתן רשות ערר כמבוקש.

10. לטענת המבקשים, כל ההחלטות שניתנו מאז החלטת בית משפט השלום מיום 31.7.2022 עוסקות בתיקוף ההחלטה מיום 31.7.2022 ובערר עליה. על כן לא ניתן מכוחן להמשיך ולהאריך את ההחזקה בתפוסים מבלי שהוגשה בקשה מתאימה ובלא שהתקיים דיון מתאים. המבקשים טוענים כי הדיון בבית המשפט המחוזי נסוב על ערר שהוגש על

ההחלטה בבקשה הראשונה. החלטתו של בית המשפט לראות את הדיון בפניו בערר זה כדיון המקנה לו סמכות להמשך הארכה גם עובר לתקופה שהתבקשה בהארכה הראשונה, שוללת מהם את הזכות לדיון ענייני ומהותי בערכאה הראשונה, ואף שוללת מהם את הזכות להגיש ערר על החלטה זו. הפגיעה האנושה בזכויותיהם מתעצמת במיוחד נוכח העובדה כי התפוסים מוחזקים על ידי המשיבה כבר למעלה משנה.

טענות המשיבה

11. המשיבה טוענת כי טענותיהם של המבקשים לפיהן הארכת ההחזקה בתפוסים ניתנה בחוסר סמכות אינן יכולות לעמוד. זאת, משום שכפי שנקבע בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 10.11.2022 – לא היה שלב שבו התפוסים היו מוחזקים שלא מכוח הוראה שיפוטית.

12. המשיבה דוחה את טענת המבקשים לפיה החלטת בית המשפט המחוזי מיום 10.11.2022 שללה מהם את הזכות לדיון ענייני ומהותי. לטענתה, הארכת החזקת תפוסים באופן עתי על ידי בית המשפט נועדה לשם הבטחת קיומה של ביקורת שיפוטית שתאזן באופן שוטף בין זכויותיהם הקנייניות של המבקשים לבין האינטרס שבתפיסת הרכוש בהתחשב בהתקדמות החקירה. בענייננו, לאורך כל הדרך קיימו בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי דיונים מהותיים בשאלת המשך החזקת התפוסים. בנסיבות אלה אין בסיס לטענה כי נשללה מהמבקשים הזכות לדיון מהותי.

דיון והכרעה

לאחר עיון בבקשה ובתגובה לה, מצאתי כי דינה להידחות.

13. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן בצמצום, במקרים חריגים בלבד בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים או כאשר הימנעות ממתן רשות ערעור תגרום למבקש עיוות דין חמור (ראו למשל לאחרונה: רע"א 7283/22 תד נ' יעקב כשדי השקעות בע"מ, פסקה 9 (1.1.2023); רע"א 8138/22 פרץ נ' עמידר החברה הלאומית לישראל בע"מ, פסקה 9 (4.12.2022); רע"א 6482/22 פלוני נ' פלונית, פסקה 8 (23.11.2022)). אני סבורה כי הבקשה הנוכחית אינה עומדת באמות מידה מחמירות אלה, כפי שיובהר להלן.

14. סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי קובע כי "אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראייה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע".

הרציונל העומד מאחורי סעיף זה נטוע בתפיסה לפיה החזקה בתפוסים בשלב שלפני הגשת כתב האישום למשך פרק זמן ממושך מהווה פגיעה בזכות הקניין של חשודים, ומשכך ראוי שתופעל עליה ביקורת שיפוטית שתאזן בין הפגיעה בזכויות החשודים לבין האינטרס הציבורי שבהחזקת הרכוש התפוס (ראו בש"פ 342/06 לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל, עמ' 12 (12.3.2006); רע"פ 4526/18 אלוביץ נ' מדינת ישראל פסקה 26 (5.8.2018)).

מהטעם הזה, משחלף פרק זמן הקרוב לשישה חודשים ממועד תפיסת הרכוש, הגישה המשיבה לבית משפט השלום בקשה להארכת ההחזקה בתפוסים. היות וקבלת ההחלטה בבקשה נדחתה לאור קיום דיונים והגשת עררים, הגישה המשיבה, כמועדים המתאימים, בקשות להארכת ההחזקה.

כך כאמור, החל ממועד הגשת הבקשה הראשונה ביום 7.2.2022, החזקת התפוסים הוארכה על ידי בית המשפט, בהזדמנויות שונות, עד להחלטה אחרת: בהחלטת בית משפט השלום מיום 25.7.2022 נקבע כי ההחזקה בתפוסים תוארך עד למתן החלטה בבקשה הראשונה, והחלטה כאמור אכן ניתנה ביום 31.7.2022; בהחלטה מיום 2.8.2022 נקבע כי ההחזקה בתפוסים תוארך עד החלטה אחרת; בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 14.9.2022 נקבע כי החזקת התפוסים תוארך עד לקבלת ההחלטה המשלימה של בית משפט השלום בשאלת "פוטנציאל החילוט"; בהחלטת בית משפט השלום מיום 30.9.2022 נקבע כי ככל התפוסים למעט בית המגורים ישוחררו מיום כניסת ההחלטה לתוקף; ובהחלטה מיום 10.11.2022 נקבע כי ההחזקה בכלל התפוסים תוארך עד ליום 1.12.2022.

15. אכן, משחלף פרק זמן משמעותי החורג מששת החודשים שהתבקשו בבקשה הראשונה, ראוי היה שהמשיבה תגיש, בצורה מסודרת, בקשה נוספת להארכת ההחזקה בתפוסים (חלף הגשת בקשות הארכה "אד-הוקיות" עד להחלטה אחרת). ואולם, בחינה מהותית של הסוגיה מעלה כי גם בהעדר בקשה כאמור, לא ניתן לטעון כי ההחזקה בתפוסים הייתה, בשלב כלשהו, בלתי חוקית או חסרת סמכות. זאת, משום שלאורך כל

הדרך ניתנו החלטות בית משפט שהורו על הארכת החזקה בתפוסים, ובשום שלב לא הייתה החזקה שלא תחת הוראה שיפוטית.

16. לאור זאת, אני סבורה שהרציונל העומד מאחורי הדרישה המגולמת בסעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי להגשת בקשה להארכת החזקה בתפוסים קיבל ביטוי גם מבלי שהוגשה בקשה "רשמית" להארכת החזקה. מכאן, שלא נפל פגם בחוקיות החזקה בתפוסים, ולפיכך אין מקום לקבל את בקשת רשות הערר.

סוף דבר: בקשת רשות הערר נדחת בזאת. המבקשים ישאו בהוצאות המשיבה בסך של 1,500 ₪.

ניתנה היום, י"ז בטבת התשפ"ג (10.1.2023).

ש ו פ ט ת